

DIPL. OEC ZIJAD FAZLAGIĆ, STEČAJNI UPRAVNIK, HIDROGRADNJA D.D.,
SARAJEVO

„HIDROGRADNJA“ D.D. SARAJEVO

„HIDROGRADNJA“ JE PRIMJER DA SE U STEČAJNOM POSTUPKU MOGU OSTVARIVATI USPJEŠNI POSLOVNI REZULTATI

Tekst: Rašid Hakić

Fotografije: „HIDROGRADNJA“ d.d.

Dugogodišnje radno angažovanje na značajnom mjestu u oblasti namjenske industrije BiH, iskoristio je za nemjerljiv doprinos u vremenu agresije na našu državu.

Kao tehno menadžer, u sintezi sa stručnošću i iskustvom, ostavio je značajan trag u privrednom subjektu na mjestu generalnog direktora, što čini i danas kao stečajni upravnik „Hidrogradnje“, svakodnevno stvarajući novu vrijednost u ovom privrednom subjektu.

Sve navedeno odnosi se na diplomiranog ekonomistu i dokazanog patriotu Zijada Fazlagića.

Dipl. oec Zijad Fazlagić; dugogodišnji uspješan tehno menadžer

NEKADAŠNJI POSLOVNI GIGANT SVJETSKOG NIVOA

BH BUSINESS MAGAZINE:
Gospodine Fazlagić, kada je osnovana
„Hidrogradnja“ i šta je predstavljala u ex
jugoslovenskom privrednom ambijentu?

ZIJAD FAZLAGIĆ :
„Hidrogradnja“ je osnovana 1947.
godine sa ciljem pojačanja energetske
vrijednosti ex Jugoslavije i u tom smislu
je školovala kadar, izvodila radove na

području nekadašnje države, gdje
je izgradila svih dvadesetsedam
hidroelektrana, sa instalisanom snagom
oko pet miliona kilovatsati. Krejem
pedesetih i početkom šesdesetih godina

Sjedište Uprave „Hidrogradnje“

prošloga stoljeća „Hidrogradnja“ je već bila kadovski prekapacitirana i počinje ekspanziju na strana tržišta.

Izvodila je radove u desetak država i to na području nesvrstanih zemalja od kojih se posebno isticao Irak, sa akcentom na izgradnju hidro objekata

na rijekama Tigris i Eufrat, na kojima je uradila sve hidroelektrane.

Pored Iraka, radove je izvodila i u Libiji, Libanu, Iranu, Egiptu i Alžiru. Time je, osamdesetih godina prošloga stoljeća, u zenitu poslovnog uspjeha, „Hidrogradnja“ bila najveći izvoznik u

bivšoj Jugoslaviji, zapošljavajući oko šet hiljada radnika, sa impozantnom kadrovskom strukturom i tehnologijama, čime je, tih godina proglašena tehnološki najjačom kompanijom na svijetu.

To potvrđuje i izgradnja impozantne hidroelektrane Behma, sa bazenom površine tri fudbalska igrališta, visine pedeset metara, iz pravca tri rijeke, sa dovodom vode u cijevima prečnika 24 metra.

To u svijetu do tada niko nije uradio. Sa takvim referensama „Hidrogradnju“ zatiče rat u zalivu i agresija na Bosnu i Hercegovinu.

BH BUSINESS MAGAZINE:

Koje posljedice je ratno stanje na bh. području ostavilo na poslovanje „Hidrogradnje“?

ZIJAD FAZLAGIĆ:

Dejtonskim sporazumom i novonastalom granicom između entiteta, nekoliko pogona, odnosno poslovnih jedinica „Hidrogradnje“ pripalo je RS-u.

Treba naglasiti i to da je prijeratni

OBEZBIJEĐENI PREDUSLOVI ZA DUGOROČNO USPJEŠNO POSLOVANJE

BH BUSINESS MAGAZINE:

Šta danas čini proizvodni program „Hidrogradnje“ ?

ZIJAD FAZLAGIĆ:

Snabdjevači smo Cementare u Kaknju sa laporcem, osnovnom sirovinom za proizvodnju cementa, koji eksploatišemo u našem kamenolomu površine oko 650 dunuma.

Pored navedenog poslovna jedinica Sigma radi beton i betonske proizvode za potrebe tržišta, sa paralelnom proizvodnjom, odnosno eksploatacijom frakcije riječnog šljunka, što predstavlja osnovu za proizvodnju betona.

Proizvodnju smo uskladili sa najvišim normama, odnosno standardima kvaliteta betona na tržištu, čime smo stekli povjerenje poslovnih partnera.

Bitno je nagasiti da smo uradili racionalizaciju poslovanje na novou kompletnog preduzeća s ciljem optimizacije svakog radnog mjesta, a primjer toga je da smo u poslovnoj jedinici u Kaknju, uvođenjem novih tehnologija, broj radnika sa četrdeset smanjili na petnaest.

Reorganizacija poslovanja podrazumijevala je i remont postrojenja, čime smo ostvarili veću efikasnost i iskoristivost raspoložive opreme i time veće produktivnosti u svrhu stvaranja nove vrijednosti.

S ponosom mogu istaći da nemamo niti jednog kapaciteta kojim raspolazemo, a koji nije renrabilan, čime smo obezbijedili preduslove za dugoročno uspješno poslovanje.

kadar u znatnoj mjeri bio srpske nacionalnosti i time su, 1991. godine iz Sarajeva prebacili svu mehanizaciju na područje Pala, Gacka i druga mjesta pod

srpskom kontrolom, čime je u znatnoj mjeri „Hidrogradnja“ oštećena i oslabljena.

Nadalje, u tom periodu preduzeće je, a usljed tadašnje politike države,

zadržala oko dvije hiljade zaposlenih u uslovima bez poslovne aktivnosti.

U poslijeratnom periodu provedena je „papirnata „ privatizacija, potom

Jedan od proizvodnih pogona

nastupa platežna nesposobnost u smislu neplaćanja poreza, a time i nemogućnosti učestvovanja na tenderima, čime dolazi do poslovne stagnacije „Hidrogradnje“.

Pored navedenog ovaj privredni kolektiv ostao je sa velikim potraživanjima iz inostranstva, uspevši naplatiti oko 140 miliona dolara, što je omogućilo manji oporavak, ali već 2004. godine nije bila u stanju plaćati poreze i doprinose, čime

je postala jedan od najvećih poreskih bh. dužnika.

Treba istaći i činjenicu da je „Hidrogradnja“ do 2011. godine u Libiji zapošljavajući određen broj radnika, čime je ostvarivala pristojan prihod.

Međutim, poznata dešavanja, te politička i druga nemila previranja u toj državi dovela su do toga da se prestalo

sa poslovanjem.

Slijedom događaja, 2013. godine, radnici „Hidrogradnje“ su preuzeli inicijativu, nakon čega je uslijedio štrajk u trajanju od pedeset dva dana, što je za posledicu imalo raskidanje svih ugovora, blokiranje svih računa i neisplaćivanjem niti jedne plate, sve do 2016. godine.

BH BUSINESS MAGAZINE:

Šta su bile početne aktivnosti Vas kao stečajnog upravnika u „Hidrogradnji“?

ZIJAD FAZLAGIĆ:

Meni je ovo četvrti put da sam, u nekom privrednom subjektu, počinjao poslovne aktivnosti „od nule“.

Prvi put je to bilo 1992. godine u TRZ Hadžići, kada sam imenovan na dužnost šefa kriznog štaba za održavanje borbene tehnike.

Drugi put ponovo je to bilo u istom privrednom subjektu koji je, tokom agresije opljačkan i miniran, sa 500 radnika „na kapiji“, koji su očekivali sa budu radno angažovani.

Poslovanje počinjem sa sredstvima iz tekuće proizvodnje, bez mogućnosti kreditnog zaduženja i bez prava hipoteke.

To traje do 2016. godine, kada sam imenovan za predstečajnog upravnika „Hidrogradnje“, gdje snimam zatečeno stanje, prevashodno potraživanja

kupaca u iznosu od 220 miliona KM.

Zatečeno stanje je bilo neisplaćenih 36. plata, a nit niti jedan od raspoloživih kapaciteta nije radio, niti Sigma, niti poslovna jedinica u Brijesću, osim jednog dijela kamenoloma u Kaknju.

U takvoj situaciji nadležnom Sudu dajem izvještaj u kojem navodim da je moguće nastaviti poslovanje, što Sud prihvata i potvrđuje.

Počeli smo sa nizom zatečenih problema od kojih i blokiranim računima, izgubljenim tržištem i izgubljenim autoritetom na tržištu.

Počeli smo poslovanje sa dijelom kadra na kojeg sam računao, kako bismo stvarali novu vrijednost. Sistematskim radom, u sintezi sa poslovnom kombinatorikom, poštujući poslovnu etiku, u proteklih devet godina uspjeli smo da inkasiramo oko 90 miliona KM, što u prosjeku, na godišnjem nivou u iznosu oko deset miliona KM.

Osim stabilnog povratka proizvodnje, solventnosti i likvidnosti, ogroman je značaj da sam uspio „Hidrogradnju“ u

stečaju uspostaviti kao privredni subjekt sa svim referensama i znakom, što je značajno i za našu državu da ima takvo preduzeće, čiji je znak na ino tržištu prepoznatljiv.

Bitno je naglasiti da se, od prvog mjeseca moga dolaska u „Hidrogradnju“ do danas, plata isplaćuje sa svim porezima i doprinosima, a jedna od prvih aktivnosti bila je rješavanje pitanja hotela „Čavljak“, čije poslovanje je stvaralo gubitak.

Zbog toga sam donio odluku o prodaji navedenog objekta, čijim sredstvima smo podmirili hipoteke koje su smetale u daljnjoj reorganizaciji preduzeća. Jedan od elemenata zatečenog stanja bio je da kamenolom u Hadžićima nije radio sedam godina, pri čemu smo uradili remont mehanizacije i omogućili pokretanje proizvodnje.

Uporedo s tim, obzirom da smo imali dugovanje po osnovu koncesija u iznosu od 350 hiljada KM, zakazao sam ročište na kojem sam priznao navedeno stanje, nakon čega sam uložio parnicu

na nadležnom Sudu da nam se dozvoli rad, što nam je i odobreno.

Danas u navedenom kamenolomu, sa zaposlenih dvadesetak ljudi, ostvarujemo godišnji prihod od tri do četiri miliona KM. Do tada, u proteklih sedam godina, kamene frakcije uvožene su iz RS-a.

BH BUSINESS MAGAZINE:

Gospodine Fazlagić, šta predstavlja strateške planske aktivnosti u narednom periodu i koliko je radnika trenutno zaposleno u „Hidrogradnji“?

ZIJAD FAZLAGIĆ:

Plan reorganizacije i stečajni plan, koji je Skupština usvojila, predviđa da kupac „Hidrogradnje“ mora platiti takvu cijenu da svi hipotekarni vlasnici, radnici i radnička potraživanja budu isplaćeni u stopostotnom iznosu.

Dakle, poreske obaveze u iznosu oko 43 miliona KM, uz priznata radnička

potraživanja u iznosu oko 29 miliona KM.

Neki mi spočitavaju što ne spuštam cijenu kapitala preduzeća. Kada bih to uradio, bilo bi to na štetu radnika, što smatram nekorektnim.

Što se tiče broja zaposlenih to zavisi od sezonskih potreba.

U zimsko periodu, kada je u određenoj mjeri smanjena poslovna aktivnost, radno je angažovano oko devedeset zaposlenika, a u periodu pune sezone inteziviraju se poslovne aktivnosti i tada je radno angažovano više od stotinu radnika.

Bitno je naglasiti da do petog u mjesecu radnici primaju platu, koja je u prosjeku oko 1 400 KM, a obzirom da smo obezbijedili platežnu sposobnost, isplata iste nije upitna, što podrazumijeva i uplatu svih pripadajućih poreza i doprinosa.

Kada je u pitanju naša projekcija i zahtjev prema strateškom kupcu „Hidrogradnje“ to je da mora nastaviti

poslovanje u usvojenoj djelatnosti najmanje pet godina i da mora zadržati trenutni broj zaposlenih, obzirom da je oko pedeset posto radnika pred penziju, što nam je garancija da ne ostanu „na ulici“.

Pored toga, sve radnike našeg preduzeća koji nisu zaposleni, pozvali smo da rade, pa i one koji nemaju potrebnu struku, a na Skupštini sam se oobavezao da im platimo prekvalifikaciju. Uprkos svemu tome niko se do sada nije javio na predloženo.

Ovaj poziv smo uputili svjesni da samo zaposlen radnik stvara novu vrijednost, čime jačamo ekonomiju naše države u cjelini. I da rezimiram.

„Hidrogradnja“, je stabilno preduzeće, koje je obezbijedilo sve neophodne preduslove za dugogodišnje uspješno poslovanje.

Zijad Fazlagić rođen je 1950. godine u naselju Kula Fazlagića, koje se nalazi na području općine Gacko.

Diplomirani je ekonomista i dugi niz godina bio je radno angažovan na mjestu

komercijalnog direktora TRZ Hadžići, a u poslijeratnom periodu bio je i generalni direktor u navedenom privrednom subjektu.

Predsjednik je stečajnih upravnika BiH, a od 2016. godine je stečajni upravitelj „Hidrogradnje“.

Oženjen je i otac dvije kćerke.

Dao je veliki doprinos u odbrani Bosne i Hercegovine u periodu agresije u oblasti naoružanja i vojne opreme, formirajući novo preduzeće na slobodnoj teritoriji, angažujući tristotinepedeset stručnjaka na održavanju borbene tehnike.

Za poseban doprinos na početku i u toku OOR, iskazan kroz konkretne aktivnosti u osposobljavanju devastirane namjenske industrije, kao i

osposobljavanju oštećenog naoružanja i proizvodnje potrebnih resursa za vođenje oružane borbe Udruženje generala BiH je 2025. godine Zijadu Fazlagiću uručilo značajno priznanje, prigodnu Zahvalnicu.

